

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีทธิ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ ได้นำหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นรูปแบบในการดำเนินงาน ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นการสังเกต ขั้นสะท้อนผล โดยผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีทธิ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีทธิ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537 : 3-5 ; อ้างถึงใน Kemmis and McTaggart. 1991 : 169-170) เป็นกระบวนการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกตการณ์ และขั้นการสะท้อนผล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1.1 แบบสังเกต
- 1.2 แบบสัมภาษณ์

1.3 แบบทดสอบ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Studies) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีรินทร์

2.2 การศึกษาภาคสนาม (Field Studies) ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน โดยใช้วิธีการ ดังนี้

2.2.1 บันทึกการประชุม ผู้วิจัยได้บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการประชุมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

2.2.2 การสัมภาษณ์

- 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับ
- 2) การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
- 3) การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับ

2.2.3 การสังเกต สะท้อนผลการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยบันทึกการสังเกตผลการปฏิบัติงาน ในระหว่างการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดวิเคราะห์เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษา สรุปและนำเสนอข้อค้นพบในการวิจัยในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยก่อนการพัฒนาพบว่า

สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีรินทร์ กลุ่มเป้าหมาย พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยังยึดติดกับการสอนแบบเดิม คือ การสอนแบบบรรยาย จัดกิจกรรมโดยไม่คำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ไม่ค่อยส่งเสริมให้ผู้เรียน

แสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูยังไม่ให้ความสำคัญต่อจุดประสงค์ การเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดในแต่ละเรื่อง ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการ เชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน จึงได้ดำเนินการพัฒนาครูโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน หลังจากการดำเนินการในวงรอบที่ 1 พบว่า จากการประชุมเชิงปฏิบัติการของครูกลุ่มเป้าหมาย เกิดการพัฒนาและมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เทคนิคการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน ตลอดทั้ง กระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการพัฒนาครูในวงรอบที่ 2 พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากประชุมเชิงปฏิบัติการและจากผลการนิเทศ ภายใน ส่งผลให้ครูทุกคนสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สามารถ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนจากเดิมมาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิด ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ใน ระดับมากคิดเป็นร้อยละ 83.37

โดยสรุป การใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน สามารถ พัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีทธิ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจ พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้อย่าง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้

อภิปรายผล

การพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์ พิทยาสีทธิ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ในครั้งนี้ มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างของครู โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีทธิ พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียน การสอนที่หลากหลาย ยังยึดติดกับการสอนแบบเดิม คือ การสอนแบบบรรยาย ไม่คำนึงถึง ความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ไม่จัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ไม่ค่อยส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนที่หลากหลาย ครูยังไม่ให้ความสำคัญต่อจุดประสงค์การเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดในแต่ละเรื่อง ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต่างคนต่างสอน เน้นองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชาของตนเอง ขาดการเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ปัญหาดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านผู้เรียน ยังขาดทักษะในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล การพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการสามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนานิสัยการรักการอ่าน การแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การใช้ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูส่วนมากยังยึดติดการสอนแบบเดิม ๆ คือเน้นการสอนแบบบรรยาย และให้นักเรียนอ่านเนื้อหาจากตำรา หรือเอกสารประกอบการสอนที่โรงเรียนจัดจำหน่ายให้กับนักเรียนแล้วทำแบบฝึกหัดตามนั้น จะไม่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญญู สาร (2526 : 271) ที่กล่าวว่า แม้ครูจะมีความสามารถดีแต่เพียงใด เวลาผ่านไปนาน ๆ ความรู้ความชำนาญก็ย่อมลดลงเป็นธรรมดา หรือการทำงานจำเจอยู่เสมองานที่ทำก็กลายเป็นความเบื่อหน่ายได้ การเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งคราว การได้ออกไปพบปะสังสรรค์กับครูหรือบุคลากร โรงเรียนอื่นบ้างอาจช่วยให้มีความสดชื่น มีพลังและกำลังใจเกิดขึ้นใหม่ ทำให้กลับมาทำงานได้ดีขึ้นก็ได้ ดังนั้น การให้ครูหรือบุคคลหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เข้าร่วมสัมมนาหรือเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งฝ่ายการศึกษาจัดขึ้นเป็นครั้งคราว จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนควรสนับสนุนทุกวิถีทาง ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2541 : 164) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ขณะนี้สภาพปัญหาครูได้ถึงขั้นวิกฤตอย่างที่สุดแล้วต้องรีบดำเนินการเพื่อให้ได้คนคิดคนเก่งเข้าสู่วิชาชีพครูมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาครูที่มีอยู่แล้วให้มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นเพิ่มเติม ให้ทำงานเต็มศักยภาพและให้มีการยกย่องตามผลการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสถิธิ์ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้

2. การพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสถิธิ์ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 4 ขั้นตอน

ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติการ ขั้นตอนการสังเกตการณ์ และขั้นตอนการสะท้อนผล
 ดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นวิธีการพัฒนาครูในครั้ง
 นี้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิธีการพัฒนาโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน
 เป็นการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม
 ด้วยวิธีการที่เป็นกันเอง ไม่เป็นทางการมากนัก สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้
 เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญโญ สารร (2517 : 54) กล่าวถึง การประชุมเชิงปฏิบัติการ
 ว่าเป็นการให้ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายในภาคเช้า และเข้าห้องปฏิบัติการเรื่องที่ได้อ่าน
 ตอนเช้า ในภาคบ่ายเป็นการฝึกปฏิบัติที่ได้เรียนรู้มา เท่ากับได้ประยุกต์ทฤษฎีอย่างเต็มที่ทันที
 ที่ได้เรียนรู้มาใหม่ โอกาสจะเข้าใจและจำได้จึงมีมาก และสอดคล้องกับสมพงษ์ เกษมสิน
 (2526 : 28) ที่ได้กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นเทคนิคทางด้านวิชาการและด้านปฏิบัติ
 เป็นการเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติตามสภาพการทำงานอัน
 แท้จริงของเขา และยังคงสอดคล้องกับ วไลรักษ์ บุญสวัสดิ์ (2528 : 44) กล่าวไว้ว่า การประชุม
 เชิงปฏิบัติการเป็นการแก้ปัญหาภาคปฏิบัติโดยมีผู้สนใจร่วม ทั้งนี้ ยังคงสอดคล้องกับ พันัส
 หันนาคินทร์ (2530 : 144) กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการพบปะการประชุม
 ปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาทางปฏิบัติในระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานนั้นมาแล้ว
 และมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นการส่งเสริมถึงการกระทำที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา
 นั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในเป็นยุทธศาสตร์
 อันจะนำไปสู่การพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1
 กภาพสินธุ์พิทยาสีธิ์ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้อย่างเหมาะสม

3. ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 และสามารถนำความรู้ที่ได้จากประชุมเชิงปฏิบัติการไปจัดทำแผนการสอนที่เน้นกิจกรรม
 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับเปลี่ยน
 พฤติกรรมการสอนของครูจากเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีนิสัย
 รักการอ่าน รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และสนุกกับการเรียนรู้
 สามารถใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รอบตัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ประสิทธิ์ พิลาวุฒิ
 (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
 ภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพลับหนองคำ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า นุคลากร

ออกแบบการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้อ การจัดทำสื่อการสอนให้เหมาะสมกับวิชานั้น ๆ มีการนำเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การใช้เกม การใช้เพลง การสอนแบบร่วมกันของครูและนักเรียน มีการสอนนอกสถานที่ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย สำหรับนักเรียน พบว่าผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียน กล้าแสดงออกในความคิดเห็น มีการวิจารณ์ภายในกลุ่ม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน และมีผลการเรียนที่พัฒนาขึ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาการเรียนการสอนจะสำเร็จตามเป้าหมายให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะต้องร่วมมือกันทั้งผู้บริหาร และครูปฏิบัติการสอน ผู้บริหารควรมีการเยี่ยมชั้นเรียนอยู่เสมอ เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นการทำงานของครูด้วยเหตุนี้ การพัฒนาครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมออันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้ตามมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาเป็นที่น่าพอใจ จึงเห็นสมควรที่จะทำการขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายอื่น ให้ครอบคลุมทั้ง โรงเรียนและโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ทั้ง 4 โรงเรียน เพื่อพัฒนาครูในสังกัดให้มีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพิจารณากำหนดนโยบายเป้าหมายและรูปแบบในการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้เหมาะสมและให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ทุกโรงเรียนในภาพรวมเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอื่น ๆ เช่น เทศบาลเมืองมหาสารคาม เทศบาลนครขอนแก่น เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาต่อไป

2.3 ควรทำการศึกษาเจตคติต่อการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติของครูอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ต่อผู้บริหารหรือผู้นิเทศและนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY